

felt Exempel paa en særdeles paafaldende lav Forrentning af en Del af Domænerne skal jeg henvise til Noget, vi Allesammen have godt Kjendskab til, nemlig Skovene ved Charlottenlund og Dyrehaven. Uden at det selvfølgelig er min Hensigt her at komme til at foreslaa nogen Forandring i de Forpligtelser, der hvile derpaa, altsaa Forpligtelser med Hensyn til at benytte dem som Lyffskove — tværtimod, jeg kunde ønske, man gik noget videre — vil man dog finde, at den Indtægt, hvormed de ere opførte paa denne Finantsloov, nemlig 8—9,000 Kr., rigtignok passer meget slet til Værdien af disse Eiendomme, der høre til Landets bedste Eiendomme og frodigste Skove og har en Udstrækning af omtrent et Par Tusinde Tønder Land; det synes dog at være en altfor lav Indtægt, der her bydes. Jeg veed meget vel, at man kunde finde et Slags Forsvar i at henvise til, at man tidligere har været med Windre. Der har jo været Tilfælde, hvor de endogaa have været opførte med Underbalance, men det maa dog vel kaldes ialtsald et temmelig daarligt Forsvar. Jeg anser det nu for givet, at den Skattekommission, som blandt Andet skal tage fat paa Domænerne, vil komme til et af to Hovedresultater, at foreslaa Domænerne enten bortsolgte eller bortforpagtede. Her maa jeg tage den Reservation, at det ikke vilde gjælde de sidstnævnte Skove Charlottenlund og Dyrehaven, men det vilde i desto højere Grad gjælde de øvrige Domæner. For Bortsalget kunde nu foruden den Betragtning, man ellers ad theoretisk Veie gjør gjældende, desuden tale den Erfaring, vi have fra alle bortsolgte Domæner. Jeg beder lagt Mærke til, at det ikke er noget ukjendt Forhold, det er ogsaa fremstillet her i Anmærkningerne med Hensyn til Bortsalg af enkelte Domæner. Vi have i den nyeste Tid, i de sidste 30 Aar, bortsolgt Domæner til et Beløb af omtrent 20 Millioner Kr., men det har stadig vist sig, at man har faaet en meget højere Forrentning af denne Sum ind ved Bortsalget af Domæner end ved de Indtægter, Domænerne havde forkøbt Staten, naar de bleve bevarede i deres oprindelige Tilstand. Allerede dette synes at tyde paa, at man burde gaa denne Veie. Jeg skal ikke slaa det fast, men jeg antager, at Kommissionen enten vilde komme til den ene eller den anden af de nævnte Beslutninger, og at man ialtsald maa erkjende, at Domænerne fremstille sig paa Finantsloven og paa Statsregnskabet med en forholdsvis meget ringe Indtægt. Nu vil jeg imidlertid indbrømme, at det ikke vil blive en Hovedopgave for den paatænkte Kommission at tage fat paa Domænerne, derimod vil det,

der angaar selve Skatterne, være af en ganske anden Betydning, og naar jeg da her under Finantslovens Behandling først skal omtale de direkte Skatter, kommer jeg strax til at gjøre den Bemærkning, jeg nævnte med Hensyn til Domænerne, at de ogsaa i en ganske paafaldende ringe Grad have været omtalte her. Jeg skal strax bemærke, at det paa ingen Maade er min Mening at forlange, at man stadig skal forhandle om stabile Skatter, naar de engang ere fastslaaede; men at opføre dermed fordrer igen, at disse Skatter skulle være saaledes, at de nogenlunde passe som regelmæssige og gode Skatter, hvad jeg imidlertid tror ingenlunde er Tilfældet med vore direkte Skatter. Jeg skal med Hensyn dertil strax gjøre en Bemærkning, som især er en Hjertagelse af Noget, der har været udtalt her, at det er ganske mærkværdigt, at vi her beholde et Grundlag for den største Del af Landets Beskatning, som er over 200 Aar gammelt og ovenikjøbet altid har været slet, nemlig Matrifulen af 1664. Naar man ser hen til, at Gammelstatten, som udgjør $\frac{1}{5}$ af hele den direkte Beskatning, hviler paa dette i enhver Henseende forkastelige Grundlag, vil dette allerede i og for sig vække en Mening om, at en saadan Beskatning dog umulig kan være god; men det viser sig ogsaa ved nærmere Betragtning, at Gammelstatten egentlig er noget af det Sletteste, man kan udmale sig; den er saa uheldig fordelt i enhver Henseende, at man egentlig maa forbauses over, at den har været til vore Dage. Nu skulde det dog være ganske mærkeligt, om denne gamle fyr ikke skulde finde sine Forsvarere, og den har naturligvis ogsaa fundet saadanne. Det er jo Forsvarenes og Fortolkningernes Tidvalder, næsten Alt kan forsvares, og Gammelstatten kan det selvfølgelig ogsaa. Jeg skal strax anføre det eneste Forsvar, jeg har hørt for den, det lyder saaledes: Gammelstatten bevares, fordi det ikke længere er nogen Skat; den har oprindeligt været en Skat, men den er gaaet over til at blive en Grundhyrde, en Statsprioritet, som ikke rammer de nuværende Besiddere og kun faar Betydning ved Eiendommens Realisation, altsaa naar Eiendommen gaar over til en ny Eier. Saaledes lyder Forsvaret. Det er ganske vist et Forsvar; men det forekommer mig, at det vilde være mere udtømmende og mere sikkert, naar man samtidig dermed kunde opgjøre mig, at det var en Grundhyrde, som hvilede paa alle faste Eiendomme, eller at der i det Mindste var en tilsvarende Grundhyrde ogsaa paa andre Eiendomme end de rene Landeiendomme, hvorpaa Gammelstatten hviler. Da dette nu ikke er Tilfældet, da der